

4.4.3

53a (על המטבע שיצא) → 54b (משנה ג)

וְשָׂרְץ הַיָּאֵר צִפְרָדְעִים וְעִלוּ וּבָאוּ בְּבֵיתָךְ וּבְחֹדֶר מִשְׁכַּבְךָ וְעַל מִטְתְּךָ וּבְבֵית עֲבָדֶיךָ וּבְעַמֻּדֶיךָ וּבְמִשְׁאָרוֹתֶיךָ: שְׁמוֹת ז, כח	(1)
כִּי בְצַל הַחֻקָּה בְצַל הַקֶּסֶף וַיִּתְרוֹן דַּעַת הַחֻקָּה תַחֲיָה בְעֲלִיָּה: קהלת ז, יב	(2)
וְעַמֻּד פָּלִם צִדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ גְּזֵר מִטְעֵי מַעֲשֵׂה יְדֵי הַתְּפָאָר: ישעיהו ס, כא	(3)
מִיִּם עֲמֻקִּים עֲצָה בָּלָב אִישׁ וְאִישׁ תְּבוּנָה יִדְלָנָה: משלי כ, ה	(4)
ה' קִנְיֵי יְאֻשִׁית דָּרְכוּ קָדָם מִפְּעֻלֵי מְאֹד: משלי ח, כב	(5)
בְּטָרָם הָרִים יִלְדוּ וּתְחַלְלֵל אֶרֶץ וּתְבַל וּמַעוֹלָם עַד עוֹלָם אֵתָה אֵל: תִּשָּׁב אֲנוּשׁ עַד דָּכָא וּתְאֹמַר שׁוּבוּ בְנֵי אָדָם: תהלים צ, ב-ג	(6)
וַיִּטַּע ה' אֱלֹהִים נוֹן בְּעֵזֶן מִקְדָּם וַיִּשֶׂם שֵׁם אֵת הָאָדָם אֲשֶׁר יָצָר: בראשית ב, ח	(7)
כִּי עִרְוָה מֵאֲתָמוֹל תִּפְתָּח גַּם הִיא לְמַלְאָךְ הוֹכֵן הָעֵמִיק הָרַחֵב מְדַרְתָּה אֵשׁ וְעֵצִים הִרְבֵּה נִשְׁמַת ה' כִּנְחַל גְּפָרִית בְּעֶרְה בָּה: ישעיהו ל, לג	(8)
כִּסָּא כְבוֹד מְרוֹם מְרֵאשׁוֹן מְקוֹם מְקֻדְשָׁנוּ: ירמיהו יז, יב	(9)
יְהִי שְׁמוֹ לְעוֹלָם לִפְנֵי שָׁמֶשׁ יוֹזֵן שְׁמוֹ וַיִּתְבָּרְכוּ בּוֹ כָּל גּוֹיִם יִאֲשְׁרוּהוּ: תהלים עב, יז	(10)
וַיִּצְאוּ וַיֵּרְאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בִּי כִי תוֹלַעְתֶּם לֹא תָמוּת וְאִשִּׁים לֹא תִכְבֶּה וְהָיוּ יִדְרָאוֹן לְכָל בְּשָׂר: ישעיהו סד, כד	(11)
וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בִקְר יוֹם הַשְּׁשִׁי: בראשית א, לא	(12)
וְאֵלֶּה בְנֵי צַבְעוֹן וְאֵיהּ הוּא עֵנָה אֲשֶׁר מִצָּא אֵת הַיַּמִּים בַּמִּדְבָּר בְּרַעְתּוֹ אֵת הַחֲמָרִים לְצַבְעוֹן אֲבִיו: בראשית לו, כד	(13)
אֵלֶּה בְנֵי שְׁעִיר הַחַיִּי יִשְׁבִּי הָאֶרֶץ לוֹטוֹן וְשׁוּבֵל וְצַבְעוֹן וְעֵנָה: בראשית לו, כ	(14)

I. משנה ג: selling animals to non-Jews

- a. *בהמה דקה*: selling small animals (flock) – is dependent on local custom
- b. *בהמה גסה*: selling large animals (cattle) is always forbidden (due to it inevitably being worked on *שבת*)
 - i. *ת"ק*: this applies to all *גסה* – even young, even injured
 - ii. *ד' יהודה*: injured one may be sold (not going to work with it)
 - iii. *בין בתירה*: horses are allowed (their use is not a *מלאכה*)

II. משנה ד: eating roasted meat on *פסח* is dependent on local custom

- a. *Discussion*: imitating *קדשים* outside of *מקדש*
 - i. *דב*: don't declare "this meat is for *פסח*" – sounds like designation for *קרבן*
 1. *Note*: only applies to meat – not to wheat
 2. *Challenge*: *תודוס* was only chastised due to eat meat set up like *ק"פ* ("מקולס") – not for declaration
 3. *Answer*: declaration alone is problematic, as is *מקולס* without declaration
 - a) *Note*: *ר"ש* understood that *תודוס* was following per opinion of *ר' אחא*
 - b) *Challenge*: *ר"ש* requires "proper" designation for *קרבן*
 - c) *Answer*: *ר' אחא* and *ר' יוסי* accept each others' positions
 - i. *ד' ש*: must designate in usual style
 - ii. *ד' וסי*: we follow the entire statement of designation (not just the beginning)
 - d) *Note*: *תודוס* wasn't someone to be feared; rather – worthy of respect (supported scholars) (vv. 1-2)

III. משנה ד: lighting candle for *יה"כ*

- a. *At home*: dependent on *מנהג* – both customs *שמים* (v. 3) – to prevent sexual relations on *יה"כ*
- b. *Public places*: all agree that they must be lit in public areas and for the sick
 - i. *Parameters*: of *ברכת המאור*
 1. *(בשם רבב"ח per 1 report)* *ר' יוחנן*: only *מוצאי שבת* (when light was created)
 2. *correction רבב"ח*: *ר' יוחנן* differed with consensus to light *יה"כ* if falls on *שבת* (v. 4)
 3. *מוצאי יום הכפורים* and on *מוצ"ש* and on *ברכת המאור* is made on *ר' יוחנן דבב"ח ועולא*
 - a) *Challenge*: *ר' יוחנן* ruled like *יהודה*: arrange *ברכת המאור* over the cup – only on *מוצ"ש*
 - b) *Answer*: reference to newly lit candle; *מוצ"כ* must be lit from *ששבת* (was lit the whole day)
 - i. *Reason*: light on *מוצ"ש* represents creation of light; on *מוצאי יו"כ* – newly permitted (נר ששבת →) הנהא

IV. Aggadic tangent: creation of light and other things created during first week of creation (vv. 5-10)

- a. *גיהנם*: light created on 2nd day, fire created on *מוצ"ש* (even though it was planned on *ע"ש*)
- b. *Before 1st שבת*: *מִן*, the rainbow, script of the tablets, the writing and the tablets, *מִשֶׁה*'s grave and cave
 - i. *And*: the opening of *בלעם*'s donkey's mouth, the opening of the earth (*קרח*)
 - ii. *And*: various additions to list (the ram, the *שמיר*, *אהרן*'s staff, demons, *אדם*'s clothes)
 1. *Lists*: things considered on *ע"ש* but formed by man later; considered then but made later;
 - a) *And*: things kept from man's knowledge (e.g. the day of his death)